

ЧОЛОВІК В ЧЕРВОНИХ ПІДШТАНИКАХ

[Українська – Ukrainian – أوكرائي]

Автор:

Абд ар-Рахім Грін

Переклад:

**EUROPEAN ISLAMIC RESEARCH CENTER
(EIRC)**

& Якубович Михайло

Перевірка: Вадим Дашевський

الرجل ذو السروال الأحمر

عبد الرحيم جرين

ترجمة:

المركز الأوروبي للدراسات الإسلامية

& ميخائيلو يعقوبوفيتش

مراجعة: فاديم داشيفسكي

ISLAM HOUSE

الإسلام سؤال وجواب

ISLAMHOUSE.COM

THE LARGEST AND MOST AUTHENTIC
FREE REFERENCE TO INTRODUCE ISLAM
IN THE WORLD LANGUAGES

*В ім'я Аллаха, Милостивого, Милосердного***Глава 1*****ПОЧАТОК ПОДОРОЖІ***

Я майже впевнений, що Вам це не сподобається. Анітрохи. Я буду говорити про речі, яких багато хто з нас намагається всіляко уникнути. Наприклад, про смерть! Так, вірно, про смерть. Про смерть, суд, пекельний вогонь і рай (може все це – рожеві мрії?), про сенс життя і, звичайно ж, про те, чи є насправді Бог, чи все це маячня? Декілька речей, роздумів над якими, ви остерігаєтесь. І яким чином це стосується людини в червоних підштаниках?

Я хочу, щоб Ви вирушили зі мною в подорож. Вона досить коротка, але на її шляху ми зустрінемося з дуже цікавими і, ймовірно, страшними речами, а також з явищами, в які ви не схочете повірити, незважаючи на те, що вони сповнені глибокого сенсу. Деякі з вас вже тремтять, деякі відкладуть цю книгу, навіть не закінчивши, а хтось поставиться до цього з відразою, і це дуже, дуже прикро, адже ви позбавите себе найголовнішого у вашому житті!

Деякі з вас прочитають книгу повністю, і, можливо, навіть погодяться з нею, та все рівно продовжуватимуть свою бездіяльність, і це дійсно сумно і дуже погано. Що ж, я попередив Вас, що книга рясніє речами, до яких Ви відчуваєте неприязнь! Але зовсім скоро деякі з Вас побачать все: від початку до кінця. Ви трохи замислитесь, а, можливо, повністю лините думками, а потім зробите щось дійсно дивовижне з вашим життям: ви дійдете неминучого висновку, зробите глибокий вдих (хоча б подумки) і вирішите взяти на себе зобов'язання, яке чудесним чином

змінить вас. Так, звучить досить ляжливо, та варто Вам зробити цей вирішальний крок, як усе наповниться гармонією.

Гаразд, досить галасу, давайте перейдемо до справи. Отож, подорож ми почнемо з того, що займемо свої місця на кораблі розсуду і здорового глузду.

Що б ви зробили, якби чоловік в червоних підштаниках постукав у Ваші двері і сказав, що прийшов перевірити газовий лічильник?

Так, я серйозно, що б ви зробили? Насправді, те, що Ви зробили б – не настільки важливо, як те, чим би Ви керувалися при прийнятті рішення відносно цього чоловіка і його заяви. Чи повірите Ви йому і пустите його в свій дім, не замислюючись? Повірите? Чи ви поміркуєте над ситуацією, яка склалася, поставите декілька запитань і все-таки порадитесь зі своїм розумом? Впевнений, що Ви оберете останній варіант. Навіть якщо ви скажете йому: «Щезни, збоченцю!» – це означатиме, що Ви керуєтесь розумом, логікою і здоровим глуздом, аби спробувати оцінити людину в червоних підштаниках так само, як ми намагаємось розібратись у більшості речей, які трапляються у нашому житті.

Тепер, перш ніж відправитись далі, я хочу, аби ми дійшли спільної думки відносно однієї речі. Якщо Ви не згодні зі мною в цьому, то немає жодного сенсу прямувати вперед. Ми повинні зійтись у поглядах, що світ, в якому ми живемо, – реальний. І Ви, і я і все навколо нас дійсно існує і це не світ ілюзій, які створює комп'ютер, і не якийсь сон, котрий Вам привидівся. Я знаю, що довести це в принципі неможливо, і цілком реально, що все, що нас оточує – тільки сон або ілюзія, але яким чином це допоможе нам? Якщо ми схильні до таких припущень, то знайти сенс в чому-небудь неможливо, і навіть якби ми прийняли це, то все одно

користувалися б розумом, аби досягнути усе, що з нами відбувається. І все-таки, нам слід визнати той факт, що ми, у певній мірі, вважаємо себе реальними .

Отже, якщо ми дійшли спільної думки, що світ є реальним і те, що ми бачимо, нюхаємо, сприймаємо на дотик, чуємо і відчуваємо на смак – дійсно існує, а наші органи чуттів посилають інформацію в мозок, і ми використовуємо наш розум, аби осмислити усе, що з нами відбувається, тоді давайте використовувати цей процес, щоб збагнути сенс життя, світу, Всесвіту і всього іншого.

Існує ряд речей, які ми могли б назвати "загальнолюдськими", тому що ледь не кожен, наскільки нам відомо, погоджується з ними. Насправді, ці ідеї є основоположними, адже вони становлять частину того, що робить людину людиною, і якщо хтось не згоден з цим, то ми, схильні припускати, що людина просто зійшла з розуму. Наприклад, твердження «частина чого-небудь менша від цілого» є універсальним. Дане судження відоме кожному, саме тому його називають "загальним принципом". Це настільки очевидно, що не потребує пояснення. Ви зі мною поки згодні? Гаразд. Ось ще... "ніщо не береться нізвідки". А як щодо "порядок не виникає з хаосу випадково"?

Що такого є в людському досвіді, що могло б навести нас до думки, що дещо виникає з нічого або порядок просто спонтанно виникає з хаосу?

Вірно! Нічого. Насправді, те, що ми усякий раз переживаємо, вказує на існування порядку, форми і системи, а також на те, що створило цей порядок, форму та систему. Чим складніша і більш впорядкована система, тим більш функціональною є форма, і тим вищий рівень інтелекту стоїть за нею.

Існує дві істини, які ми можемо використовувати, щоб зрозуміти світ, Всесвіт і життя. Загальний людський досвід

голосить нам про те, що коли ми стикаємось з речами, які злагоджено працюють відповідно до систем, законів і закономірностей, то це означає, що хтось створив ці системи, закони і закономірності. Саме тому археолог може знайти уламки кераміки на землі і бути впевненим, що хтось із людей, яких він ніколи не бачив, зробив цей гончарний виріб. Насправді, він може розповісти нам цілий ряд речей про тих людей, їхню культуру, технологію, на основі одного уламку кераміки. Він знає, що цей виріб є витвором людини, який не є результатом випадкових порухів Землі, Сонця і природних лісових пожеж, що дивним чином з'єднались воедино, аби створити шматок обпаленої глини. Можливо, так і було, але виглядає це малоімовірним. Насправді, чим більше людина буде розглядати цю кераміку, тим більше подібні припущення будуть здаватися їй сумнівними, і вона все більше буде схилитися до думки, що гончарний виріб був створений навмисно (незважаючи на сумніви, які виникали спочатку).

Давайте візьмемо інший приклад. Те, що більшість з нас використовує регулярно: мобільний телефон. Ваш мобільний телефон складається з кількох основних елементів: пластика, скла, кремнію для чіпа і деяких дорогоцінних металів. Пластик утворений з нафти, а скло і кремній – з піску. Тобто, те, що ви тримаєте в своїх руках – це нафта і пісок. А що, якби я сказав вам, що прямуючи пустелею Аравії (безліч нафти і піску), я знайшов там мобільний телефон, який є результатом випадкових подій, котрим мільярди років? Дув вітер, сонце світило, йшов дощ, вдарили блискавки, масло кипіло, крокували верблюди, і через мільйони і мільйони років мобільний телефон сформувався сам. Звичайно, я взяв його, натиснув кнопку виклику... "Привіт, мама!"

Чи існує ймовірність того, що він міг сформуватися за рахунок природних процесів? Навіть якщо частково це і можливо, більшість з нас просто не прийме це в якості розумного пояснення.

Чому ж тоді ми погоджуємось з подібними версіями, коли мова йде про Всесвіт і життя в ньому? Навіть якщо ми сприймаємо еволюцію як процес, то ідею про те, що життя виникло завдяки випадковим подія, важко прийняти в якості розумного, логічного пояснення. Навіть найпримітивніша людська клітина набагато складніша, аніж мобільний телефон! Теорія еволюції, принаймні, намагається висунути хоча б якийсь пояснення того, як це могло статися, але ідея про те, що Всесвіт є результатом певних процесів не має адекватних підстав. Закони, системи, які безпосередньо впливають на формування Всесвіту, насправді, набагато складніші, ніж ті, які регулюють біологічне життя!

Давайте візьмемо приклад нашої Землі і Сонячної системи. Земля обертається навколо своєї осі один раз кожні двадцять чотири години. А тепер уявіть собі, що вона обертається дуже повільно. День і ніч тривали б, скажімо, 30 або 40 років, замість звичних для нас 24 годин. Одна частина земної поверхні піддавалася б впливу сонячного світла протягом цього часу, а інша була б в темряві. Таким чином, одна частина поверхні Землі була б занадто перегріта, а інша – занадто охолоджена. Якби ми були бодай трохи (в космічних масштабах) ближче до Сонця або далі від нього, то на Землі було б або дуже спекото або ж занадто холодно. Якби склад газів в атмосфері не мав би правильного поєднання кисню, вуглекислого газу та азоту, або ж у ньому був відсутній озон, який має здатність фільтрувати шкідливий вплив сонячного випромінювання, то, без цих сприятливих умов, складно було б уявити існування життя.

Коли ми дивимося на теорію Великого вибуху, яка пояснює походження Всесвіту, то можемо справедливо запитати: «З яких це пір вибухи почали утворювати складні і збалансовані системи, а також складні форми життя?» Тим не менш, відносно того, що сталося зі Всесвітом і Великим вибухом, деякі люди висувають саме цей довід! Можна було б відповісти, що це дуже спрощений підхід, але виходить, що наука припускає, що закони, які керують Всесвітом, настільки точні, що життя не могло б існувати без такого точного налаштування.

Це можна спостерігати у так званих константах природи, яких існує безліч, але давайте зосередимося на чотирьох найвідоміших: сильні ядерні сили, слабкі ядерні сили, електромагнітна сила і сила тяжіння. Дві з них, сильна і слабка електромагнітні сили, відповідальні за утворення вуглецю, елемента, на якому ґрунтується все існуюче життя. Сили взаємодіють таким чином, аби створити рівновагу енергетичних рівнів, яка дозволяє отримувати вуглець зі сплаву трьох атомів гелію. Зіткнення трьох атомів гелію – процес досить сумнівний, адже за звичайних умов, енергії не будуть відповідати одна одній, і три атоми гелію будуть розвалюватися ще до того, як встигнуть злитися у вуглець. Але якщо існують незвичайні, з точки зору статистики, збіги енергій, то процес відбувається набагато швидше. Найменша зміна або в сильних, або в слабких електромагнітних силах призведе до зміни рівня енергії, в результаті чого значно знизиться виробка вуглецю і, в кінцевому результаті, ми отримаємо непридатний для життя Всесвіт.

Розглянемо також силу тяжіння. Після Великого вибуху, мільярди років тому, матерія у Всесвіті була розподілена випадковим чином. Не було ніяких планет, галактик або зірок – тільки атоми, які плавали навколо темної порожнечі космосу. По мірі того, як Всесвіт почав розширюватися, сила

тяжіння м'яко потягнула атоми, збираючи їх в згустки, які в кінцевому підсумку стали зірками і галактиками. Важливим є те, що сила тяжіння мала бути правильною. Якби сила тяжіння була трохи слабшою, атоми були б настільки широко розкинуті, що ніколи не зібралися б в галактики, зірки і планети. Якщо сила тяжіння була б трохи сильнішою, атоми стяглися б в одну масу, а потім Великий вибух перетворився б у Великий розрив. Сила тяжіння повинна бути дуже правильною, щоб утворилися зірки. Як же визначити «дуже правильне»?

Отож, уявіть, що ваша вага стала важчою або легшою на одну мільярдну грама! Це та маленька доля різниці, коли мова йде про Всесвіт, і вона визначає відмінності між існуванням і відсутністю галактик, планет, зірок і життя. Скинути кілька кілограмів, здається простим, чи не так? Дивно, як розумні, освічені люди не можуть скинути трохи ваги, аби довше пожити, але Всесвіт, за випадковим збігом обставин, здатний підлаштувати під себе оптимальні умови для життя!

І це ще не все! Давайте детальніше розглянемо швидкість розширення Всесвіту після Великого вибуху. Якщо швидкість розширення була б більшою, а ранній Всесвіт розширювався б швидше, то матерія у Всесвіті стала б настільки розсіяною, що сила тяжіння ніколи не збрала б її в зірки і галактики. Якщо швидкість розширення була б повільнішою, сила тяжіння розтрощила би все і затигла б всю матерію назад у чорну діру. Якщо швидкість розширення, через одну секунду після Великого вибуху, була б повільнішою хоча б на одну частину зі ста тисяч мільйонів, Всесвіт зруйнувався б перш, ніж досягти свого нинішнього розміру! Насправді, швидкість розширення була дуже точною, тому зірки змогли існувати у Всесвіті.

Іншим прикладом цього точного регулювання є щільність Всесвіту. Для того, щоб він міг рости і підтримувати життя,

Всесвіт повинен підтримувати надзвичайно точну загальну щільність. Точність щільності повинна бути настільки велика, що зміна однієї частини на 1015 одиниць (тобто 0.00000000000001%) призвела б до колапсу або великого стиснення, який стався б настільки швидко, що життя не встигло б сформуватися, або розширення було б настільки стрімким, що жодної зірки, галактики або життя не могло б утворитися.

Пам'ятаєте наш мобільний телефон в пустелі?

Чи не буде більш розумним зробити висновок про те, що Всесвіт і життя є результатом умисного розумного задуму?

Зрештою, які є варіанти?

Невже все утворилося з нічого? І якщо це так, то чому б не застосувати це до всього іншого в житті? Чоловік в червоних підштаниках... може він випадково з'явився?!

Може він сам себе створив? Ми не віримо у випадкове утворення зірок і галактик, які ми називаємо Всесвітом, і у здатність самопроектувати і систематизувати. Безсумнівно, це потребує розуму і волі.

Тому, якщо здоровий глузд і розум так переконливо вказують на існування розумного і зумисного задуму, то до яких інших висновків ми можемо прийти, керуючись розумом?

Що ж, одним з можливих висновків є те, що природа джерела цього інтелекту повинна відрізнитися за своїм характером від Всесвіту, який він створив.

Чому це? Тому що, якби вони були однакові, то все, що ми мали було б більш схожим на створіння, і тоді можна було б справедливо запитати: так що ж створило “це”? Звичайно, щось більш інтелектуальне і вольове, і тоді, ми би знову поставили одне і те ж запитання: що “його” створило? І ми б пішли далі і далі, у вічних пошуках розуму і волі, творця

творіння творця, творіння творця і так до нескінченності! Існує вагома причина всьому цьому, яку ліпше за все пояснити на прикладі.

Уявіть собі снайпера, який досягнувши своєї цілі, призначеної для обстрілу, зв'язується зі штаб-квартирою, щоб отримати дозвіл на постріл. Однак штаб-квартира каже снайперу почекати, поки вони отримають дозвіл від керівництва. Тоді особа, яка займає вищу посаду, питає дозволу у більш високого посадовця і так далі.

Якщо все триватиме так і надалі, то чи зможе снайпер коли-небудь вистрілити в ціль?

Звичайно, ні!

Він буде продовжувати чекати, поки інша посадова особа отримає дозвіл від вищого керівництва. Повинно бути все-таки місце, де видаються усі накази, і над яким не існує жодних високопоставлених осіб.

Таким чином, наш приклад показує, чому ідея про те, що можуть бути творці, які створюють творців, і так до нескінченності, має суттєвий недолік. Ми не можемо створювати творців творіння вічно, адже тоді, подібно до того, як снайпер ніколи не вистрілить, створіння ніколи не створиться. Але створіння є. Воно існує. Таким чином, ми можемо відхилити ідею нескінченного пошуку причини (регресія) через те, що дане припущення протирічить здоровому глузду.

То яка альтернатива?

Альтернативою є першопричина. Безпричинна причина!

Можна зробити висновок, що характер інтелектуальних і навмисних сил Всесвіту, життя і взагалі усього повинно мати несхожу природу, адже, як ми вже бачили, всьому цьому існують незаперечні докази.

Тому, якщо творіння є по своїй суті нужденним, то Творець повинен бути самодостатнім.

І якщо творіння піддається впливу часу, то Творець повинен бути вічним.

Якщо творіння обмежене простором і часом, то Творець повинен бути вільним від цих явищ.

І якщо творіння схожі одне на одного, то Творець повинен бути унікальним.

Відповідно, тільки один може бути унікальним, вічним, самодостатнім, необмеженим простором і часом, адже якщо їх би було більше, то ці атрибути були б тут недоречними. Як взагалі таке можливо, щоб існували дві чи три істоти? Хіба можуть вони бути необмеженими у часі та просторі?

Саме тому цілком розумно і доцільно вірити в Одного, Єдиного, Вічного і Самодостатнього Творця.

Здоровий глузд і розум ведуть нас до неминучого висновку, що Всесвіт був створений довершеною істотою, яка повністю відрізняється від усього, що нам відомо.

Звичайно, деяким стає дедалі важче досягнути Творця розумом, саме тому деякі люди зупиняються прямо тут.

Але наша подорож не закінчується тут, насправді, у багатьох відношеннях вона тільки починається. У нас іще так багато питань, які залишились без відповіді, і нерозрішених проблем.

Глава 2

ПИТАННЯ БЕЗ ВІДПОВІДЕЙ

Чому у світі існує страждання?

Якщо є Творець, то чому ж Він дозволяє поганим речам траплятися?

У чому полягає мета життя?

Чому ми тут, навіщо це все, і куди ми йдемо?

Чи є життя після смерті?

Чи є якийсь спосіб дізнатися більше про цього Творця?

Це насправді не дивно і цілком очікувано, що Той, Хто створив цей Всесвіт наставить нас в таких питаннях, адже Творець дарував засоби для вдоволення усіх наших потреб: як фізичних, так і емоційних. Ми відчуваємо голод і потребу у поживних речовинах, які б підтримували наше життя, і всі ці засоби існують. Нас томить спрага – на допомогу нам приходять вода, здатна її втамувати; нам потрібен одяг – ми маємо усі засоби, які захищають нас від навколишнього середовища і т.п. Нам також потрібні дружнє спілкування, любов, підтримка, тому у нас є батьки і сім'ї; ми живемо в тих суспільствах, які задовольняють ці потреби. У цьому закладений глибокий сенс і Той, хто наділив нас цими засобами також дає відповіді на такі глибокі, насущні і важливі питання.

Ті глибокі питання, у певному сенсі, важливіші за фізичні і емоційні проблеми, адже вони визначають істинну причину нашого буття. Фактичні дані свідчать про те, що, коли люди не мають чіткого і переконливого напрямку і цілей у житті: як особистих, так і суспільних, вони стають вкрай незадоволеними, розгубленими і нещасними. Саме тому важливо знати, чому ми тут і куди ми йдемо і що це все настільки ж важливо для нас, як їжа, питво і секс!

Може існувати безліч усіляких відповідей на ці питання і, розглядаючи кілька різних ідей, які спадають на думку, може здаватись, що керуватись розумом у пошуку відповідей – не найкраща ідея, адже нам потрібні не просто відповіді, а правильні відповіді! Проблема тут полягає в тому, що це, насправді, не та царина, де за допомогою розуму можна досягнути успіху.

Уявіть, що хтось привів вас до дивної будівлі. Ви стоїте біля зачинених вхідних дверей і людина запитує вас: «Що знаходиться за цими дверима, всередині будівлі?» Скільки Ви зможете дізнатися, керуючись розумом? Ви можете здогадатися про деякі речі, як наприклад: столи, стільці, лампи, крани... але ви можете і помилятися. Будівля може бути абсолютно порожньою, вкрай заповненою або... майже порожньою. Отже, як Ви можете про це дізнатися, як можна досягти визначеності щодо того, що знаходиться за цими дверима? Звичайно, ви можете піти і побачити все на власні очі, але що, якщо це неможливо? Як тоді Ви можете дізнатися, що знаходиться всередині?

Один зі способів полягає в тому, що той, хто був усередині, розповість Вам про все, або людина, яка знала того, хто перебував усередині, повідає вам про це. Але тут питання ось в чому: чи можемо ми довіряти цій людині? Як я можу бути впевнений, що вона говорить правду?

Це щось на кшталт філософських запитань: чому існує страждання, чи є життя після смерті... що знаходиться за дверима?

Вона прихована, невидима і невідома. Розум не може прийти ні до якої остаточної відповіді, і немає ніяких підстав припускати, що інтуїція або просто "чуття" впорались би краще.

Ми можемо отримати певну міру впевненості лише у тому випадку, коли у нас буде достатньо підстав, аби довіряти тому, хто нам про щось повідомляє.

Звичайно, нам все ще потрібен розум. Тільки він не так добре працює в якості безпосереднього джерела знань. Але нам все ще потрібен розум, щоб з'ясувати, кому можна довіряти.

Ми повернулися до чоловіка в червоних підштаниках! Чому я повинен вірити йому чи заперечувати його звернення?

Релігії, як правило, проявляють себе в особливій манері. Вони стверджують, що мають послання від Творця, і, досить часто, так зване одкровення притаманне тільки цій релігії. Це саме той випадок, коли: “Я правий, а всі інші помиляються!” Не тому, що дане твердження саме по собі є проблемою з точки зору розуму. Зрештою, якщо цей Мудрий Творець все ж вирішив відправити нам одкровення, воно буде сповнене глибокої мудрості і сенсу, та оскільки різні релігії висувають суперечливі переконання, то вони не можуть мати рацію! Ні, основна проблема полягає у тому, щоб вирішити, яка з них правильна, якщо взагалі така існує. Замість однієї людини біля Ваших дверей стоїть сім, і всі вони запевняють, що прийшли перевірити лічильник!

Не все втрачено. Дивлячись на всіх цих людей, які зібралися біля Ваших дверей, керуючись своїм глуздом, ви можете легко визначати того, хто дійсно є уповноваженим по перевірці газового лічильника. Наприклад, він або вона може мати певні відмінності: форму з назвою газової компанії, якій ви платите і, ймовірно, у нього також буде при собі пристрій для перевірки лічильника. Точно так само є деякі ознаки, про які варто пам'ятати, коли ми хочемо відрізнити істинну релігію від оманливої.

Оскільки це хвилююче питання, то, можливо, варто витратити трохи часу, щоб поміркувати над деякими недоречними перевірками і порівняннями, які ми іноді застосовуємо. Це може бути щось на зразок: «Який з них схожий на мене і чи є він вихідцем з моєї національності?» Чи використовували ви б подібні методи для того, щоб остаточно вирішити, кому можна увійти в Ваш будинок

перевірити лічильник? Зрештою, злочинці бувають різних національностей і кольорів, так само як і перевіряючі лічильники. А як щодо: "Дозвольте мені просто відчути, хто з них правий, а потім я просто повірю, адже цього достатньо". Ні! Я так не думаю.

А що ви думаєте відносно того, хто зробить справді вигідну пропозицію, наприклад: "Якщо ти довіришся мені як справжньому перевіряючому лічильник, будеш завжди користуватись безкоштовним газом". Заманливо, але навряд чи!

А може слід просто обрати того, хто схожий на хлопця, який іноді приходив і стукав у двері батьків (не дивлячись на те, що у них ніколи навіть не було газу... Хммм!).

А що ви думаєте того, хто виглядає найрозумнішим і має найбільше грошей? Теж ні!

Річ у тім, що коли мова йде про релігію, ми повинні викинути з голови певні уявлення. Наприклад, слідувати віруванням своїх предків тільки через те, що вони здаються Вам близькими, або через те, що Ви так сильно їх любите і не можете собі навіть уявити, що вони могли помилятися! Я впевнений, що кожен із Вас розходився у поглядах з батьками відносно певних речей. Як таке може бути, що вони помиляються у життєвих речах, зате завжди праві відносно релігії?

Простіше кажучи, немає вагомих підстав вважати, що все, у що ваші батьки і предки вірили – було правдою, точно так само немає ніякого розумного сенсу просто "вірити" або сліпо слідувати чомусь, не маючи жодних доцільних обґрунтувань. Такі логічні підсумки приводять нас до висновку, що справжня релігія повинна зробити нас багатими, або ж, віра в конкретну людину чи річ подарують життя вічне? Звичайно, одним з улюблених виправдань при виборі релігії є те, що прийнявши її, людина дивним чином стає щасливою, а її життя змінюється в кращу сторону!

Насправді, у цьому таїться певний сенс, оскільки існують підстави вважати, що саме цим і повинна займатись істинна релігія, та проблема тут полягає в тому, що багато інших людей претендують на релігійний досвід (відчуття божественної сили). Схоже, що кожен з нас створений для того, аби бути віруючим. Це частина нашої природи. Якщо ми не дотримуємося однієї із узвичаєних релігій, то неодмінно вигадуємо нову! Таким чином, наявність хоча б однієї з релігій зробить нас щасливішими, ніж її повна відсутність. Та знову ж, запевняти, що Ваша релігія істинна тільки через те, що вона змінила Ваше життя, не може бути єдиним правильним критерієм, адже у такому випадку інші релігії також можуть претендувати на істинність, бо вони теж змінюють життя людей. Навіть якщо хтось вирішив дотримуватись думки, що Творця немає взагалі, він також може зробити подібну заяву, розповівши про те, що раніше слідував певній релігії, а тепер припинив, від чого став щасливим і вільним! Як то кажуть, що соус для гуски, те й соус для гусака. Тобто, що підходить для одного, підходить і для інших.

Усе це – тільки пусті слова. Всі вони повинні бути доведені. Тож справжня релігія (якщо вона є!) повинна мати якісь розпізнавальні риси. Їй притаманні певні ознаки, через які ми можемо визначити, що вона виходить від Творця.

Як нам довідатися про це?

Глава 3

ПЕРЕВІРКА УЧЕНЬ

Перша перевірка, і, мабуть, найкраща і найбільш переконлива, дуже скоро залишить нам всього кілька варіантів.

Що саме вона говорить про Творця? Яка релігія проповідує, що є Один Єдиний Творець, природа якого відрізняється від творинь: Один, Вічний, Самодостатній, Довершений Творець?

Я не маю наміру критикувати і висміювати різні релігії, оскільки всі вони вчать і закликають до загальноприйнятої моралі і цінностей. У кожної з них є сильні і слабкі сторони. Швидше за все, ціль полягає у тому, щоб вивчити їх у світлі простого і доступного для розуміння критерію.

Виходячи з цього, ми маємо, можливо це викличе суперечки, всього трьох реальних претендентів: іудаїзм, зороастризм і іслам. Християни можуть стверджувати, що вони мають право бути включеними в цю категорію, але якщо дивитися з правильної позиції християнської віри, то її слід віднести до групи тих, які так чи інакше ставлять під сумнів і спотворюють поняття Єдиного і Унікального Творця.

Загальновідомо, що в індуїзмі панує пантеїстичне поняття Бога. Ця релігія вчить, що все існуюче у Всесвіті є Богом: земля, місяць, зірки, дерева, тварини і ми – всі є богом.

Як можна розсудливо осмислити і виправдати подібне твердження? Якщо під «Богом» ми маємо на увазі Творця, то така ідея каже, що творіння створило себе саме і воно є Творцем. Яким чином це пояснює упорядкований стан Всесвіту, і чи існують розумні докази, які б підтримували такі погляди? Це все одно що сказати: “Всесвіт створив себе сам”. Але якщо спочатку його не було, то як він міг сам себе створити?

Крім того, ми не приписуємо Всесвіту здатність впорядковувати та систематизувати. Це не відноситься до його якостей або атрибутів. Всесвіт складається із зірок і галактик, і вони самі потребують Творця. Оскільки кожна зі складових потребує особистої організації, виходить, що їм також необхідна загальна злагодженість! Сукупність явищ, які постійно чогось потребують, ніяк не можуть стати самодостатніми. Країна, сповнена голодних людей має не більше шансів прогнати себе, ніж сама людина, яка страждає від голоду!

Християнство має щось спільне з цією проблемою. Звичайно, багато християн висувають ті ж аргументи на користь існування Творця, що і я, але потім запевняють, що Ісус, обмежена, кінцева, нужденна істота, був Богом. Проблема тут зрозуміла. Хіба доцільно та розважливо стверджувати, що щось може бути двома протилежностями одночасно? Як кінцеве може бути нескінченним в один і той же час? Як щось може бути самодостатнім і нужденним, вічним і тимчасовим, звичним і єдиним у своєму роді, одним і багатьма водночас?

Це схоже на твердження, що коло стало квадратом, але все-таки лишилося колом. Можна було б уявити собі лінію кола, яку перетворили у форму квадрата, але тоді, звичайно, воно просто перестане бути колом. Або можна було б поставити коло в квадраті або квадрат у колі, однак фігура не може бути квадратом і колом одночасно. Згідно визначенню це неможливо, і вам ніколи не вдасться привести розумний аргумент на користь неможливого. Таким чином, це твердження ніколи не може бути доведено. Найбільша проблема полягає в тому, що вона суперечить обґрунтованим доводам на користь існування Творця, адже якщо первісно створена, кінцева, нужденна істота може бути творцем, то чому б не створити таке ще, ще і ще? Можете ви тверезо довести і виправдати таку віру, відрізнивши її від пантеїзму, наприклад?

Досить часто у відповідь звучить така реакція: "Бог може робити все, що завгодно". Твердження, яке стосується Бога, голосить про нього, як і про все інше, що потребує доведення. Крім того, це судження здатне викликати проблеми. Наприклад, хтось поставить запитання: «Чи може Бог перестати існувати?» або «Чи може Бог зробити щось погане?»

Існує дві звичні відповіді на таке питання, або: "Ні, він не може",- що суперечить тому, що християни раніше говорили про Бога (Він може все) або: "Так, він може, якщо побажає, але Бог ніколи не буде робити нічого поганого, тому що природа Бога – це добро".

Чому ж тоді це стосується Божої великодушності, але не інших Його атрибутів? Точно такий же принцип застосовується до Бога: Він – Один, Вічний і Самодостатній. Подібно до того, як природі благого Бога невластиво творити зло, точно так само це суперечить Вічному, Самодостатньому Творцю бути тимчасовим або нужденним творінням. Таким чином, твердження про те, що Творець став творінням і залишився при цьому Творцем, ніколи не може бути доведено, бо це за визначенням неможливо, і це стосується будь-якої релігії, яка відгукується про Творця подібним чином. Цей погляд розходиться майже з усім, що індуси і язичники вважають істинним, бо вони переконані, що Творець є втіленням, як і деякі творіння.

Деякі християни почнуть запевняти, що вони розглядають Ісуса не як Бога, але як Сина Його. Проблема тут полягає у тому, що ж мається на увазі під словами: "Син Божий?" Людський син така ж людина, як його мати і батько, тоді Син Бога – теж Бог? Якщо так, то ми повернулися туди, звідки почали і у нас та ж проблема, що і раніше. Окрім того, син є результатом статевого акту. То що, Бог вступав у близькі стосунки? Цілком очевидно, що це суперечить всьому, що ми знаємо про Бога, несхожого на всі творіння. Можливо, Бог прийняв Ісуса як сина? Це не має

жодного здорового глузду, бо прийняти когось як сина можна лише в разі вашої схожості. Наприклад, якщо хтось візьме за домашнього улюбленця рибу на ім'я Флаппі і скаже: "Це мій син", - то ніхто не сприйме це всерйоз. Ви можете любити її, як сина, вона може їсти з вами і мати кімнату в будинку, і, можливо, Вам навіть вдасться організувати деякі папери на усиновлення, але риба є риба, а ви – людина. Ці двоє несхожі і ми знаємо, що Творець Всесвіту несхожий ні на що. Насправді, ми більше походимо на риб, ніж на Творця. Ми обмежені, конечні, нужденні, подібно до риб, в той час як Творець є Вічним і Самодостатнім. Насправді, Творець далекий від того, щоб мати сина, як буквально, так і символічно, за винятком, переносного смислу: наші батьки піклуються, направляють і виховують нас. Так само чинить і Творець. Тим не менше, цей термін застосовується до всіх творінь, а не тільки до людей, не кажучи вже про одну людину.

Що стосується буддизму, то там Творець навіть не згадується і не грає ніякої ролі. Це робить буддизм швидше філософією, аніж релігією. Вона супроводжується безліччю проблем, а саме: роз'яснення мети життя, причин страждання і великої невідомості загробного життя, стає проблемою людини, а не Бога. Чого ми дійсно потребуємо, так це визначеності і достовірності, яка може виходити тільки від Знаючого сокровенне, який є Творцем невидимого. Все інше – домисли.

Є кілька інших релігій, які можна було б згадати. Сикхізм схожий на буддизм в тому сенсі, що він не претендує на божественне походження, принаймні, безпосередньо. Засновник сикхізму – гуру Нанак відібрав, на свій погляд, найкраще з індуїзму і ісламу, об'єднав ці вчення і сформував свій власний шлях. Багато хто з нас може спокуситися, стоячи перед таким вибором, але тут є дуже проста проблема. Якщо ми згодні з тим, що одкровення і послання від Творця справді існують, то хіба може наш вибір бути

розважливим, коли ми відмовляємось від керівництва Творця і при цьому маємо сміливість змішувати вчення? Звичайно, це не стосується того випадку, коли ми переконані, що саме цього вимагає від нас Творець. Цьому можна було б знайти виправдання і пояснення, якщо звернутись до світогляду індуїзму, однак, наприклад, з точки зору ісламу та іудаїзму зробити це неможливо.

Ми вже зробили одну перевірку, щоб дізнатися, чи є вістки релігії, які виходять від Творця, дієвими чи ні: чи відповідають вони розумній основі, через яку ми розуміємо, що існує Один, Єдиний, Вічний і Самодостатній Творець, несхожий на Свої творіння, від яких Він відділений? Чи існують інші критерії, застосувавши які, ми змогли б скоротити наш список?

Глава 4

ПЕРЕВІРКА УНІВЕРСАЛЬНОСТІ

Що ж, існує ще декілька методів, якими можна скористуватись, аби зрозуміти, чи є дане упізнання істинним. До таких відноситься поняття універсальності, під яким мається на увазі, що послання від Творця має бути справедливим і придатним для всіх. Оскільки люди, наділені розумом, здатні досягнути сенс буття, вони будуть ставити глибокі і хвилюючі запитання про життя, смерть, Всесвіт і про все; було б цілком нерозсудливо, якби Творець дарував керівництво обраним, а на інших не звернув би уваги. Звичайно, у Нього могли бути вагомі причини при виборі окремої групи, яка повинна була слідувати і дотримуватись мудрих вказівок. Навіть, коли обраній людині дарується послання, замість того, щоб говорити з кожним окремо, то цьому теж є свої підстави. У такому випадку, напрошується питання: якщо жоден з нас не належить до групи обраних, що нам залишається робити? Що станеться з нами? Все це стає схожим на безглуздість. Дуже дивно, що Творець, який наділив кожную людину засобами для вдоволення усіх потреб, не дарував нам настільки цінного блага, яке здатне втамувати психологічну і душевну спрагу, бо саме там таяться відповіді на всі хвилюючі запитання!

Це усуває іудаїзм з нашого списку. Іудаїзм дивовижний лише у тому випадку, якщо вас народила єврейка, у протилежному випадку, ця релігія не настільки прекрасна. Не дивлячись на те, що деякі з нас схиляються до думки, що наша країна, національність, плем'я, місто або футбольна команда є кращими (або, принаймні, стануть такими), більшості буде досить важко перетравити ідею, яка стверджує, що якщо ви не належите до певного племені або народу, то ви позбавлені усіх надій досягнути вічного блаженства раю після смерті, оскільки мудре керівництво Творця належить тільки їм, та аж ніяк не вам. Навіть якщо б це було правдою, то більшість з

нас, у будь-якому випадку, відкинули б це як щось безглузде! Є кілька інших причин, чому іудаїзм міг би бути скинутий з рахунків абсолютно умотивовано, але зараз не час для цього.

Тут я повинен зупинитися для короткої перерви.

Отож, я попереджав Вас на самому початку, що Вам це не сподобається!

Можливо, я мав би приділити більше уваги застереженню про те, що розв'язка цього розумного підходу може означати повне протиріччя вашим бажанням і речам, які, як ви звикли припускати, вам вкрай необхідні. Можливо, я повинен був попередити вас, що ви можете зненавидіти правду. Якщо Ви відноситеся до тих людей, які впевнені, що їх життя в порядку, і у Вас є все, чого Вам, так чи інакше, хочеться... то я міг би запевнити вас, що все це тимчасово і тому є багато причин. Знову ж таки, якщо Ви справді така людина, то, ймовірно, не будете слухати мене. Власне кажучи, от і все.

ПОПЕРЕДЖЕННЯ!

Те, що подано нижче – для людей, які дійсно готові залишити свої упередження осторонь, глибоко задуматись, а потім зробити найбільш розумний висновок.

До сих пір усе йшло досить легко. Але те, що Вас очікує далі, схоже на потрясіння, бо воно схиляє Вас до прийняття важливих рішень. Я зовсім не намагаюся Вас налякати. Це дійсно не так, бо це справді вартує усіх Ваших зусиль. Зрештою, невже для того, аби отримати щось цінне, від Вас не будуть вимагати кропіткої роботи? Для того, аби зробити крок назустріч завершенню, до якого я Вас направляю, Вам треба докласти деяких зусиль.

Ця тяжка праця зовсім не фізична і навіть не розумова в тому сенсі, що багато думати не доведеться. Якщо Ви все-таки вирішили керуватися розумом і здоровим глуздом, щоб дійти до власних висновків, і якщо Ви готові прийняти найбільш розумний варіант, то цього цілком достатньо. Переконаний,

що з Вами все буде добре. Та це стосується не всіх. Адже деякі з читачів можуть з усім погодитися, але все рівно продовжуватимуть жити так, як і до цього... принаймні, спробуйте. Я закликаю Вас спробувати, бо зі свого досвіду, впевнений: Ви цього не зробите. Те, що буде далі, приведе вас до висновку, який вразить деяких шокуючою правдою. Можливо, ви вже здогадалися про що йде мова. Одне я знаю точно: щойно Ви дізнаєтесь правду, ваше життя ніколи не буде таким, як раніше. Вона завжди буде з вами. Вам ніколи не вдасться втекти від себе, не дивлячись на сильне бажання.

ВИ БУЛИ ПОПЕРЕДЖЕНІ!

Отже, повернемося туди, де зупинилися...

У нас залишилося два претенденти: зороастризм і іслам. Є кілька причин, чому іслам має переваги над зороастризмом. По-перше, іслам стверджує, що є універсальною релігією для всіх. Попри здогадки і припущення деяких людей, а також вчинки деяких її послідовників, іслам – не арабська, пакистанська і не індійська релігія. Вона так само релігія англомовних білих людей, як і арабів, африканців або ескімосів.

Цікаво також, що арабське слово «іслам» означає «смирненність» або «покора» Творцю. У такому випадку, мусульманином є той, хто стверджує, що підкоряється і слідує керівництву Творця. Іслам вчить, що основою цього одкровення є віра в Одного, Єдиного, Досконалого Господа і слідування Його істинному посланню, яке розкривається через обраних людей, названих пророками або посланниками. Назва цієї релігії не пов'язана з конкретною людиною або місцем. Іудаїзм (Іуда), християнство (Христос), буддизм (Будда), індуїзм (Індія), зороастризм (Зороастр) – всі вони, так чи інакше, пов'язані з певною особистістю або місцевістю. Так, наприклад, якщо би хтось жив у якомусь віддаленому місці і ніколи не чув про те, що людина на ім'я

Ісус, він же Бог і Син Божий, помер за гріхи людства, то йому ніяк не вдалося б усвідомити це розумом чи чуттям. Ви ніколи не могли б здогадатися про це. Хтось мав би повідомити Вам про те, що трапилося. З ісламом все не так. Головний принцип цієї релігії полягає у знанні єдиного Творця, керівництву Якого ми повинні слідувати. Усі творіння можуть збагнути цю беззаперечну істину, незалежно від місця та обставин. Іслам, з його переконаннями і покірливістю Єдиному Богу, є дійсно всеосяжним.

Глава 5

ПЕРЕВІРКА ХАРАКТЕРУ

Існує ще декілька методів, якими можна скористатися.

Перший пов'язаний з особливостями характеру і індивідуальністю людини, яка щось стверджує. Якщо людина запевняє, що з'явилась з посланням від Творця, і це відповідає правдивості, щирості і чесності, то, в такому випадку, легко повірити в те, що вона дійсно голосить правду про послане одкровення від Творця. Звичайно, цьому можна висунути ряд претензій, запевнивши, що людина вводить усіх в оману. Вони певні, що є тими за кого себе видають: правдиві, заслуговують довіри, та, насправді, їх “пізнання” – лише результат потьмарення здорового глузду і відхилення від істинного шляху. Як нам дізнатись, що це не той випадок?

Звичайно, ніхто з нас не бажає, аби якийсь пройдисвіт чи дамочка обдурили нас і обвели за носа. Безсумнівно, вправний шахрай зробить все від нього залежне, щоб змусити Вас думати, що він щирий і правдивий. Він, безумовно, буде говорити про цілком правдиві речі і постійно спокушати Вас різноманітними пропозиціями, які аж занадто “прекрасні”, щоби бути істиною. Проблема тут полягає в тому, що все може обірватися прямо тут і ми знову повернемося туди, де почали. Всі наші суперники могли б справити враження персонажів, які заслуговують довіри, та річ у тім, що ми маємо справу не зі справжніми претендентами. Це не Мойсей, Крішна, Будда, Зороастр, Ісус, Мухаммад або гуру Нанак, які стукають в наші двері, а це люди, які видають себе за поширювачів їх учень. У нас є матеріал, у якому згадано про них. Тому, перш ніж розглянути цих особистостей, ми повинні мати певне уявлення про те, що вони насправді говорили, а не те, що стверджують люди.

Ось чому питання про автентичність джерел віровчення має важливе значення. Проблема зороастризму полягає в тому, що, насправді, від істинних праць і віровчень самого Зороастра не лишилося нічого. Залишилися тільки ритуальні служіння і деякі переконання, але його справжні слова були майже повністю втрачені. Проблеми, пов'язані з біблійною достовірністю, добре відомі навіть християнським та іудейським вченим. Ось і настав той момент, коли Коран – священна книга ісламу, дійсно виділяється і перевершує усі інші писання. Існує дуже мало різноголосиць і суперечок з приводу достовірності коранічного тексту. Ви можете взяти примірник Корану з будь-якої мечеті у будь-якій точці світу, а потім порівняти її з рукописом, який відноситься до тридцятилітнього періоду після смерті пророка Мухаммада, і перед вами відкриється текст без жодних змін, за винятком, стилю письма і деяких поміток, які покращують вимову. Це надзвичайно для тексту, написаного понад 1400 років тому. Корану притаманна дивовижна відмінність – він не тільки зберіг цілісність свого тексту, але історія усного запам'ятовування одкровення також вражаюча. Мусульмани стверджують, що інші писання були змінені, втрачені і спотворені різними способами, але Творець (чиє слово Коран) пообіцяв зберегти Коран, адже це останнє одкровення від Нього людству, відповідно, Мухаммад є останнім посланником. Мусульмани також люди, яким властиво помилятися, не завжди вони являють собою справжнє обличчя релігії, Корану і вчення Пророка.

Це те, що стверджують мусульмани, та чи немає проблем в ісламі?

Я маю на увазі, як може людина, яка живе у вільному цивілізованому світі, слідувати релігії, якій більше 1400 років? Схоже, до жінок там ставляться, як до істот нижчого порядку (але в цивілізованих, вільних країнах світу жінкам, як і раніше, платять менше за ту ж роботу; вони до сих пір залишаються об'єктом сексуальної хтивості; жінки там

піддаються величезній кількості сексуального і фізичного насильства; до матерів і дружин не виявляють належної шани, але принаймні, в цивілізованому світі ми стверджуємо, що жінки повинні бути рівними чоловікам). Я маю на увазі, що Коран дійсно дозволяє бити дружину у деяких випадках! Чоловіки можуть мати до чотирьох дружин і необмежену кількість наложниць! Добре їм, вони отримують у два рази більше спадщини, а свідчення жінки варто половини свідчення чоловіка!

Там також є джихад і весь цей тероризм і «бийся і вбивай невірних, де б не знайшов їх».

А як щодо всіх цих, здавалося б, варварських законів з відрізанням рук у крадіїв, смерті для віровідступників, перелюбів (і чим пояснюється той факт, що жінки найчастіше підлягають таким поранням?) і гомосексуалістів, побиття п'яних і навіть розп'яття грабіжників!

Хіба Коран, так само, як і будь-яка інша релігійна книга, сповнений протиріч, розпливчастих моментів, не доступний для різноманітних тлумачень?

Коран, на відміну від будь-якого іншого священного писання, хоча б зберігся у своєму первинному і справжньому варіанті. Знову ж таки, багато претензій, які люди висувають проти ісламу, насправді, не пов'язані з вченням Корану і Пророка, а виходять лише з поведінки окремих мусульман?

Давайте віддамо перевагу здоровому глузду, а не емоціям.

Хіба той факт, що Коран вчить деяким речам, які йдуть врозріз зі звичаями і нормами, до яких ми звикли, означає, що він – не від Творця?

Насправді, немає жодних розважливих підстав припускати, що будь-яка з вищезазначених проблем здатна виключити його божественне походження. І що з того, якщо це здається несумісним з «сучасним» життям? Можливо, Творець не любить сучасність чи будь-який світогляд, створений самою людиною. Я не кажу, що це так і є, я просто наводжу

аргументи, які ще раз доводять, що це не є вагомою засадою, яка здатна заперечити твердження про те, що Коран – одкровення Творця. У зв'язку з цим, майже кожна релігія згодна з ісламом, адже будь-яка інша релігія засуджує спосіб життя, заснований на меркантильності і тимчасових задоволеннях, який характеризує сучасне життя.

Проблема засудження книги чи писання тільки на основі моралі і законів, які вони проповідують, полягає в тому, що моральні принципи і норми, зазвичай, далекі від універсальності. Наприклад, те, що може здатися занадто суворим покаранням в одній культурі, вважається м'яким в іншій. Обмеження у питаннях багатоженства можуть здатися необґрунтованими в суспільстві, яке вважає шлюб основним засобом соціального забезпечення жінок і практикує полігамію без жодних обмежень. Моногамія може здатися безумством, особливо тим жінкам, які покладаються на багатоженство в цілях безпеки. Сам «цивілізований вільний світ» постійно змінює свою моральну і етичну позицію у багатьох аспектах. Те, що засуджувалось десять років тому, прийнятне сьогодні і навпаки, але деякі люди "вільного світу" говорять про його мораль і цінності, як наче вони були свого роду божественним приписом, та, насправді, це зовсім не так. Вони являють собою зовсім протилежне.

Найбільша проблема полягає в тому, що люди, як правило, хочуть приписати ісламу те, що, насправді, не є справедливим критерієм, згідно якого можна судити про цю релігію. Розумніше зайняти позицію, згідно якої людина повинна визнати, що наш Творець знає краще про те, що для нас є благом у тому випадку, коли їй представлять переконливі докази відносно божественного походження книги. Цілком ймовірно, що люди нададуть перевагу тим моральним вченням, законам і цінностям, в яких вони будуть почуватись комфортно, аніж тим, які насправді хороші і вигідні для них. Є люди, наділені владою і контролем, які розробляють вигідні їм моральні норми, здатні утримати їх

при владі якомога довше! Справа в тому, безліч речей, до яких ми відчуваємо неприязнь, насправді, сповнені блага для нас і навпаки. Таким чином, ми повинні відкласти питання про так звану несумісність ісламу з сучасним життям осторонь, оскільки це відволікає нас від головного (як ще один чоловік в червоних підштаниках)!

Можливо, настав час проковтнути найгіркішу пілюлю з усіх. Час прийняти те, що деяким з нас це видається найскладнішою істиною: що Коран може бути керівництвом від Творця, а Мухаммад є Пророком. У будь-якому випадку, ми повинні відкласти наші забобони в сторону і спробувати відкрито розглянути обґрунтовані аргументи, висунуті на користь ствердження Корану як істинного керівництва. Не варто забувати, що на користь цього твердження уже є деякі доводи. Давайте розглянемо їх ще раз. По-перше, те, що говорить Коран про Творця відповідає здоровому розумінню кожного, тобто: існує Один Творець, який відрізняється від Своїх творінь. Є багато аятів у Корані, які роз'яснюють цю ідею. Наприклад:

"Скажи: «Він – Аллах – Єдиний, Аллах — Той, до Кого прагнуть, не народив і не був народжений, і ніхто не був рівним Йому!»" [Коран; Сура 112, аяти 1-4]

Деяких людей збиває з пантелику слово "Він" в Корані. Чи означає це, що Творець – чоловік? Всевишній, згідно цих аятів, не має з людьми нічого схожого. Просто в арабській, вихідній мові Корану, як і в багатьох інших мовах є тільки чоловічий і жіночий рід, а середнього між ними не існує. Навіть в англійській мові використання слова «воно», коли мова йде про Бога, є неприпустимим. «Він» - лише граматична категорія в Корані, яка не має на увазі і не стверджує, що Бог є людиною або чоловіком.

Друга річ, на користь ісламу, полягає в тому, що Писання збереглося дивовижним чином. Історія цього збереження сама по собі гідна вивчення і дослідження, але для стислості

я просто подам деякі зауваження різних вчених з цього приводу.

Сходознавець Річард Бартон пише: “Коран, який ми маємо сьогодні, дійшов до нас у тому вигляді, в якому він був створений і схвалений Пророком. Те, що ми тримаємо сьогодні в наших руках є мусхафом [згортки Корану] Мухаммада”.

Кеннет Грагг описує передачу Корану з часів одкровення до сьогоднішнього дня, як події, які відбувались у “непорушній і цілісній послідовності”.

Шваллі в «Geschichte des Qorans» пише: "Оскільки різні частини одкровення пов'язані між собою, ми можемо бути впевненими, що їх цілісний текст був переданий нам у тому вигляді, яким знав його Пророк".

Вони, звичайно, переконані в автентичності Корану.

Ще один момент, на який варто звернути увагу полягає у тому, що послання ісламу є універсальним, тобто воно направлене до кожного, незалежно від національності чи статусу у суспільстві, і тут стає зрозуміло, що Творець звертає увагу не на колір людини, національність, багатство або статус у суспільстві, а на її серце, праведність і справи.

Читання Корану не зовсім звичайна справа. Людині може бути досить важко зрозуміти його, адже він не слідує якомусь визначеному ланцюгу подій, тем чи обговорень. Йому притаманні безліч повторів і навіть в найкращому перекладі на англійську мову манера викладу його смислів не менш простіша. Насправді, для того, щоб зрозуміти його, Вам треба розмірковувати, адже саме цього вимагає від нас Коран.

Незважаючи на це, основний посил дуже ясний. Існує тільки Один Бог, який є одночасно Милосердним і Жалісливим до всіх Своїх творінь, але особливо до тих, хто є смиренним і віруючим. Він також суворий у покаранні тих, хто є зарозумілим і відкидає істину.

Життя – це випробування. Коли ми всі помremo і Всесвіт припинить своє існування, настане день, коли ми будемо знову створені, а потім нас покличуть для звіту, після якого ми будемо винагороджені вічним блаженством або покарані вічними муками.

Я ж казав вам на самому початку, що ми говоритимемо про малоприємні для Вас речі, як смерть і пекло! Проте, той факт, що нам щось не подобається ще не означає, що це не може бути істиною.

Чи є що-небудь ще, що може допомогти нам прийняти Коран як істинне послання Творця неба і землі? Сам Коран пропонує зробити перевірку на справжність. Це справді хороший метод, який можна застосувати до будь-якої книги, котра заявляє про себе як про божественне одкровення:

«Невже вони не замислюються про Коран? Якби він був не від Аллаха, то вони знайшли б там багато протиріч!» [Коран; Сура 4, аят 82]

Річ у тім, що якщо книга від Творця, то цілком розумно буде зробити висновок, що ця неперевершена Істота має бути дуже розумною і мудрою на рівні, який виходить поза межі людського розуміння. Звичайно, можна було б очікувати, що Творець всього суцього гарно обізнаний у всіх основних процесах природного світу і Всесвіту, а також у всіх подіях в історії людства.

Насправді, Корані дивовижний не лише тим, що не містить ніяких протиріч, але і своїми судженнями про історію, теологію, філософію, право і світ природи, кидаючи виклик усьому людству.

І є ще одна чудова властивість Корану: він досі є найбільш видатною частиною літератури в арабській мові. Коран кинув виклик арабам, які були неперевершеними майстрами поезії і слова, скласти хоча б одну суру, яка могла б зрівнятися з ним. Найкоротша сура Корану складається всього з трьох аятів! У той час, коли поети були «зірками» в

Аравії, Мухаммад не виявляв жодних поетичних здібностей, як до, так і після одкровення Корану. Насправді, його мова і самі промови відрізнялися від мови Корану, про це можна поговорити окремо. Багато з найбільш талановитих поетів і ораторів того часу визнали, що це були не слова Мухаммада, і навіть не слова людини. Люди приймали іслам тільки почувши, як Коран читають вголос. Для них це було найпереконливішим доказом його божественного походження. Звичайно, сьогодні це важко оцінити, та це залишається беззаперечним історичним фактом. Відкритим залишається питання про те, як людині без видатних поетичних дарів вдалося створити витвір літератури, що до сьогоднішнього дня стоїть на вершині арабської мови, який перевершує усі поетичні шедеври. Це так само неймовірно і немислимо, якби ми говорили про неосвічену людину, без жодних знань в області науки, яка видала безпомилкову комплексну теорію фізики!

Мухаммад, як і більшість людей в Аравії того часу, не вмів читати і писати. У нього не було доступу до джерел, щоб набути таких знань. Насправді, це був твердий виклик його суперникам і всім тим, хто відмовлявся прийняти Коран як істинне керівництво від Творця. Деякі християнські полемісти навіть дійшли до того, що стверджували, ніби сам Мухаммад був фактично єретичним християнським єпископом, який втік до Аравії. Інші запевняють, що він вчився у якогось ченця-розкольника! Тим не менше, не дивлячись на багату історію і доступну літературу про життя Мухаммад, ніхто не може вивчити його постать до кінця і те, як йому вдавалось ховатися на протязі двадцяти трьох років пророцтва. Звичайно, іще одним проблемним питанням є припущення про те, що Коран був вигадкою, а Мухаммад був брехуном, і таке твердження дійсно дуже проблематичне, бо будь-яке дослідження життя Мухаммад ясно показує його повну щирість і правдивість. Він взагалі не справляє враження якогось пройдисвіта. Деяких це спонукало до

думки, що він був божевільним, бо дійсно повірив, що був пророком, переконавши себе самого та інших.

Це знову повертає нас до непоясної таємниці дивовижних свідчень і повноти знань, які містяться в Корані.

Як бачите, людина не може бути одночасно введеною в оману і брехати.

Якщо ви думаєте, що Ви – пророк і справді вірите, що отримуєте одкровення від Бога, то коли хтось приходить до Вас, щоб поставити складне запитання, як це часто траплялося з Мухаммадом, ви не біжите до найближчого священика чи рабина, щоб з'ясувати, якою буде відповідь. Ви переконані, що Бог повідає вам про неї.

Найбільш розумний висновок, який пояснює феномен дивовижних свідчень, що містяться в Корані, а щирість й правдивість Мухаммада полягає в тому, що він був тим, ким називав себе – Посланником Бога.

Щирість пророка Мухаммада, його правдивість і тверда переконаність пояснюється тим, що він був упевнений, що отримує божественне послання.

Глава 6

ДИВОВИЖНИЙ РІВЕНЬ ЗНАНЬ

Тепер деякі з вас, можливо думають, що це за «дивовижний рівень знань», про який я говорю. Це велика тема, яка сама по собі може заповнити величезні обсяги, і якби ми додали сюди всі аргументи і контраргументи, то списали б кілька томів! У кінці даної книги представлений список літератури і веб-сайтів, якщо вас цікавлять деталі. Я просто хочу відібрати кілька речей, які знаходжу цікавими і вкрай переконливими.

Перша стосується історії. Християни намагались звинуватити Мухаммада в спробі копіювання і поширенні учень Біблії, що досить нерозумно з цілого ряду причин. Одна з них в полягає у тому, що Біблії арабською мовою у той час просто не існувало, і навіть якщо б була, то Мухаммад не зміг би її прочитати. Багато одних і тих самих людей, згаданих в Корані, також зазначені в Біблії і це тому, що вони, в основному, були пророками і посланцями Бога. Коран, останнє одкровенням від Творця, вважає їхнє життя гідним згадки, щоб надихати і мотивувати віруючих в прийдешні часи. Тож не дивно, що Авраам згадується у Священному Корані, адже араби вважали його своїм прабадьком по лінії його сина Ісмаїла. Одним з біблійних термінів, які застосовувався по відношенню до арабів було слово «ізмаїльтяни» через їх походження від нього. Однак може здатися дивним і важким для пояснення те, скільки в Корані написано про Мойсея. Більш просте пояснення цього полягає в тому, що проблеми і завдання, з якими зіткнувся Мухаммад були схожими з життєвими перешкодами Мойсея, і, отже, досвід Мойсея був корисним керівництвом і джерелом натхнення для останнього Посланника.

Є дві маленькі, але сильні і вражаючі деталі, взяті з історій в Корані.

Мою увагу зацікавило те, що Йосип, син Ізраїля або Якова, також згаданий в Корані, ніколи не звертався до правителя Єгипту, як до фараона, а називав його королем, в той час як Мойсей мав справу з фараоном. Біблія приписує йому і той, і інший титул. Хтось може припустити, що в цьому немає ніякої проблеми, адже якщо ми поглянемо на династію, яка владувала у часи Йосипа, то виявимо, що основу плем'я Гіксос складала семіти, які не використовувала термін «фараон», він був привнесений вже корінними єгиптянами для своїх правителів. Правитель Єгипту під проводом Мойсея був єгиптянином, який витіснив Гіксос і почав пригнічувати плем'я Ізраїлю. Якщо Мухаммад скопіював Біблію, то чому він не перейняв цю історичну помилку? І звідки у нього такі точні відомості? Тоді не було університетів, які займались дослідженням єгиптології. Знання читання ієрогліфів було втрачено за сотні років до того, і ніхто вмів тлумачити їх значення, доки не був знайдений Розецький камінь, а трапилось це лише 1000 років потому. Друга історія більш захоплива.

Коран розповідає історію про те, як Мойсей закликав фараона увірувати. Усе відбувалось приблизно так, як описано нижче.

Фараон починає допит Мойсея про цього невидимого Бога на небесах. Він припускав, що сам був богом, адже був упевнений, що за допомогою магії міг керувати богами. Тому фараон звернувся до одного зі своїх підлеглих зарозумілим тоном:

"Фараон сказав: «О Гамане! Збудуй мені вежу, можливо, я досягну шляхів, шляхів небесних, і побачу Бога Муси. Але я думаю, що він — брехун». [Коран; Сура 40, аяти 36-37]

Багато претензій і звинувачень у бік Мухаммада відносно того, що він взяв ці історії з Біблії, а потім змішав, виникли через згадування цього Гамана.

Ім'я Гаман згадується в одній з книг Старого Заповіту під назвою Есфір, яка вважається вкрай сумнівною. Вона згадує про цього персонажа у більш пізній час, згідно її розповідям він був вищим чиновником перського царя Ахашвероша. Тим не менше, немає ніяких незалежних історичних свідчень, які доводять, що такий персонаж коли-небудь існував в Персії. Насправді, дослідники Біблії встановили постать Гамана. Вони стверджують, що він є нащадком еламітського бога Хумма, а, можливо, перського Хамуна, що означає «прославлений» і відноситься до перського імені Ован.

Та ми знаємо, незважаючи на глузливі зазіхання багатьох християнських полемістів, Гамана, який знаходиться у Давньому Єгипті і, здається, вписується там ідеально.

Доктор Моріс Бюкай був одним з перших людей, які вивчали ім'я Гамана з точки зору єгиптології. Він припустив, що оскільки «Гаман» був згаданий в Корані у часи перебування Мойсея в Єгипті, то найкращим рішенням буде поставити запитання спеціалісту у сфері стародавньої єгипетської мови, який може розтлумачити ім'я за допомогою ієрогліфів. Бюкай розповідає про цікаву дискусію, яку він вів з відомим французьким єгиптологом:

"У книзі "Роздуми про Коран" (Reflexions sur le Coran), я встановив зв'язок між наслідками дискусій, які сталися з десяток років тому. Вони привели мене до того, що я вирішив поставити запитання спеціалісту, який, окрім того, добре знав класичну арабську мову. Один з провідних французьких єгиптологів був досить люб'язний, він з радістю погодився відповісти на запитання, яке мене цікавило.

Я показав йому слово «Гаман», яке переписав у точності з Корану. Потім я сказав йому, що також зустрічав це ім'я в архівах, які належать до 7 століття н.е. Цей документ пов'язаний з людиною, яка має безпосередній зв'язок до давньоєгипетської історії.

Він сказав мені, що в цьому слові могла прослідковуватись транслітерація ієрогліфічного імені. Але він переконаний в тому, що письмовий документ 7-го століття не може містити ієрогліфічне ім'я – невідоме до того часу – адже тоді ієрогліфи були повністю забуті.

Щоб переконатись у його висновку відносно імені, він порадив мені заглянути у словник Ранке, в якому міститься зведення єгипетських власних імен. Там я зміг би знайти імена, написані ієрогліфами, а також їх транслітерацію на німецьку мову.

Я виявив все, про що припускав спеціаліст, і, окрім того, я був приголомшений, читаючи про професію Гамана: "Він керував будівельними роботами". Саме так згадується про нього в Корані, адже слова фараона мали на увазі майстра будівельних робіт.

Коли я знову прийшов до фахівця з ксерокопією сторінки зі словника відносно слова 'Гаман' і показав йому одну зі сторінок Корану, де він міг прочитати ім'я, єгиптолог втратив дар мови...

Крім того, зазначив Ранке, посилаючись на книгу, видану в 1906 році єгиптологом Уолтером Врешінскі: "Останній згадав, що назва «Гаман» була вигравірувана на кам'яній плиті, яка зберігається в музеї Хофбург міста Відень (Австрія). Кілька років по тому, коли мені випала можливість прочитати про професію, написану ієрогліфами на стелі, я помітив, що визначальне слово приєднано до імені, яке підкреслює велике значення наближеного фараона".

Це те, що я називаю «дивовижним рівнем знань»!

Звідки Мухаммад міг отримати таке знання, якщо не від Бога?

Скажу вам навіть більше...

Тільки подумайте про стан світу 1400 років тому і про той рівень знань, який скоріше був схожий на жалюгідне

невігластво, котре панувало над світом природи. Звичайно, деякі мислителі і філософи робили дивовижні відкриття, розрахувавши навіть окружності землі, але вони у такій же мірі допускали безліч помилок. У ті часи існувало багато легенд і міфів. Та приступивши до читання Корану, Ви виявите істотні недоліки легенд і міфів, які розповідають про створення Всесвіту і світу природи. Так, там розповідається про дива від Творця, але для того, щоб збільшити віру віруючих і осоромити упертих, однак інші описи світу і Всесвіту з неймовірною точністю відповідають сучасній науковій діяльності. Деякі припускають, що Коран відображає міфи і легенди того часу. Навіть якщо Мухаммад зумів би зібрати найкращі ідеї того періоду, то Коран все рівно йшов би у розріз із сучасною наукою.

Ось кілька аятів з Корану, що стосуються Всесвіту і його створення.

"Невже не бачать невіруючі, що небеса й земля були єдиним цілим, а Ми роз'єднали їх, і що Ми створили все живе з води? Невже вони не увірують?" [Коран; Сура 21, аят 30]

Чули коли-небудь про Великий вибух і про те, що Всесвіт розпочинався як космологічна сингулярність, стан, коли щільність матерії і енергії були дуже великими? Ми говорили про це на самому початку, пам'ятаєте? Здається, що інформація, яка міститься в Корані, була дійсно безпомилковою відносно явищ, які ми виявили лише сімдесят років тому. Тоді як щодо цього:

" Могутністю Нашою Ми створили небо; воістину, Ми — розширюємо!" [Коран; Сура 51, аят 47]

Коли Ейнштейн висував свої теорії, учені були одноголосі відносно того, що Всесвіт статичний і був таким завжди, але нові спостереження чітко показали, що це зовсім не так, оскільки галактики відсувалися одна від одної з постійною швидкістю. Іншими словами, Всесвіт весь час

розширюється. Більше, ніж дивно, як ці речі могли міститися в книзі, якій 1400 років?!

Наука є дуже мінливою. Явища, які були узгоджені всіма вченими в один час, перевертаються з ніг на голову і суперечать спостереженням в інший час, тому, наука – не найкращий засіб, здатний робити адекватні висновки про книгу. Тим не менше, існують явища, які знаходились під спостереженнями так часто і багато разів, що вони стали свого роду «фактом».

Одним з таких явищ є ембріональний розвиток людини. Ідея про те, що ми проходимо певні стадії розвитку плоду абсолютно нова. Про це існувало безліч теорій як в давнину, так і в ранні часи, але сьогодні вони звучать досить безглуздо. Наприклад, одна з домінуючих теорій, яка була поширена у XVIII столітті, полягала в попередньому формуванні. Ця ідея свідчить, що зародок уже сформований в статевих клітинах. Були навіть твердження про спостереження цього процесу через примітивні мікроскопи, доступних на той час. Аристотель вважав, що менструальна, згорнувшись зі спермою, формує зародок. Це вірування панувало до кінця дев'ятнадцятого століття. Проте, більш, ніж 1400 років тому, Коран сказав:

«Справді, Ми створили людину з глиняного замісу, а потім у надійному місці перетворили на краплю; потім створили з краплі кров'яний згусток, а з кров'яного згустку створили шматочок плоті. Зі шматочку плоті Ми створили кістки, а потім покрили їх м'язами. Потім Ми виростили це як нове творіння! Благословенний Аллах, Найкращий із творців». [Коран; Сура 23, аяти 12-14]

"...Він створив людину зі згустку крові!" [Коран; Сура 96, аяти 1-2]

"Ми створили вас спочатку з праху, потім — із краплі сімені, потім — із кров'яного згустку, а потім — із частинки плоті, яка має свій образ або ще не має". [Коран; Сура 22, аят 5]

Кіт Мур, професор і завідувач кафедрою анатомії університету Торонто, Канада, і автор книги «Розвиток людини» вважається одним з провідних світових ембріологів. Відносно даних свідчень з Корану і достовірних хадисів він сказав: “Про класифікацію етапів розвитку людини до 19-го століття не було відомо нічого. Система розвитку ембріонів була розроблена в кінці 19-го століття на основі алфавітних символів. В 20-му столітті, цифри використовувалися для опису 23 стадій ембріонального розвитку. Система нумерації етапів дуже заплутана, більш ефективною є система, яка ґрунтується на морфологічних змінах. В останні роки, вчення Корану відкрило нам ще одну класифікацію етапів розвитку ембріона, яка заснована на зрозумілих процесах і змінах форми. Вона використовує терміни, які послав Бог Мухаммаду через архангела Гавриїла, всі вони записані в Корані... Мені цілком зрозуміло, що ці вчення дарував Мухаммаду Бог, оскільки більшість наукових відкриттів були виявлені через століття. Це ще раз доводить, що Мухаммад – істинний посланець Бога”.

Маршалл Джонсон, професор і завідувач кафедрою анатомії, директор інституту імені Данієля Боуа в університеті Томаса Джефферсона, Філадельфія, США, сказав: "Як учений я можу мати справу тільки з речами, які здатний побачити на власні очі. Я можу зрозуміти ембріологію і біологію розвитку. Я можу осмислити слова, перекладені мені з Корану. Якби я перенісся в ту епоху, маючи ті ж знання, що й сьогодні, то не зміг би описати явища, представлені в Корані. Я не бачу жодних підстав, щоб відхилити ідею про те, що Мухаммад отримував знання від когось, а це ще раз доводить божественне втручання в його слова”.

Ще одне цікаве твердження, яке міститься в Корані, стосується гір:

"Хіба не зробили Ми землю — ложем, а гори — підпорами?" [Коран; Сура 78, аят 6]

Сьогодні ми знаємо, що гори мають глибоке коріння під поверхнею Землі, і що ці корені можуть сягати більшої глибини, ніж висота гори, яка знаходиться над поверхнею Землі. Таким чином, найбільш влучним для опису гір є слово «підпори», бо більшість правильно розташованих кілочків таяться під поверхнею землі. Дана теорія гір, які мають глибоке коріння, була введена тільки у другій половині XIX століття. Гори також грають важливу роль в зрівноваженні земної кори. Вони перешкоджають струсам Землі.

«Він поставив на землі непохитні гори, щоб вона не коливалася під вами...» [Коран; Сура 16, аят 15]

Крім того, сучасна теорія тектоніки плит стверджує, що гори працюють в якості зрівнювачів для Землі. Знання про важливу роль гір стали зрозумілими в процесі вивчення загальних принципів роботи тектоніки плит тільки в кінці 1960-х років!

Коран згадує багато явищ про природний світ і закликає нас до роздумів, адже тільки через розуміння люди осмислюють, що всі ці знамення вказують на силу і мудрість Творця. Усе, що нас оточує, створено не дарма і не для розваги, а для глибокої і благородної мети.

Коран не є науковим посібником, це книга великих знамень. Легко зрозуміти, що Творець володає знанням про загальне походження Всесвіту, деталі ембріонального розвитку, і що гори мають коріння, але ми не зможемо пояснити, як Мухаммаду вдалося включити цю інформацію в Коран, доки не визнаємо його істинним посланцем Бога. Прийняття цієї істини буде найрозважливішим вчинком для людини праведної і мислячої.

Глава 7

ВЧЕННЯ КНИГИ

Які ж тоді основні вчення Корану?

Перше, що потрібно прийняти – це те, що є Один Бог, унікальний і відмінний від усього, і немає нічого подібного Йому. Він – Один і Єдиний, у Нього немає партнерів і суперників, і ми повинні молитися і поклонятися тільки Творцеві.

Як правильно молитися Творцеві і керуватися Його знаннями – навчить Мухаммад. Коран повідомляє, що всі Божі пророки і посланці були людьми. Вони не тільки передавали одкровення, але й їхнє життя було очевидним прикладом того, як слідувати і втілювати в життя дароване керівництво. В усьому цьому є сенс. Адже якщо одна людина може виконати всі вказівки Творця, то, в по суті, кожен з нас може це зробити! Якщо посланці були б ангелами, ми б знаходили безліч виправдань, пояснюючи це тим, що не можемо зрівнятися з ангелами і вчиняти, як вони, адже їм це легко, а нам – ні!

Коран говорить, що наше життя – це випробування. Саме тому в ньому знаходиться місце стражданню і радощам, здоров'ю і хворобам, багатству і бідності, добру і злу, дню і ночі, світлу і темряві. Завдяки протилежним відчуттям, ми можемо збагнути суть деяких речей. Як можна навчитись цінувати добро, не пізнавши зла? Хіба не правда, що ми починаємо цінувати здоров'я тільки тоді, коли хворі? Випробування розкриває нашу сутність. Прийнемо ми істину чи ж будемо слідувати за своїми бажаннями? Будемо слухатися Творця чи почнемо бунтувати? Бог дав нам керівництво і свободу вибору. Ми повинні керуватись розумом, щоб досягнути вказівок Творця і слідувати їм. Коли ми робимо помилки, а це неминуче, оскільки всі ми люди, то нам слід знати, що до тих пір, поки ми шукаємо захисту і

допомоги у Творця, молячи про прощення і роблячи все можливе, аби змінити себе в кращу сторону, Творець буде прощати нас. Суть ісламу полягає в усвідомленні нашої обмеженості і визнанні Божої величі. Іслам означає повну покору Всевишньому.

Всевишній створив людей для поклоніння Йому. Він наділив нас розумом, аби ми осмислили істинну мету нашого існування – покора і догодження Одному Всевишньому. Ми знаємо, як заслужити Його вдоволення за допомогою посланого керівництва. Для того, щоб ми відчували постійний зв'язок зі Всевишнім, Він зробив обов'язковим регулярні акти поклоніння. І не тому, що Він цього потребує, а тому, що це нам необхідно! Бог не має жодної нужди, Він – Самодостатній. Ми з вами створені нужденними. Подібно до того, як наші тіла потребують їжі, так самі наш розум, душі покликані втамовувати голод через поминання і поклоніння Богові.

Тому найважливішим видом поклоніння для кожного мусульманин (той, хто сповідує іслам) є молитва, яка звершується певним чином, у визначений час. Є п'ять щоденних молитов. Виконання цього виду поклоніння зі всією щирістю і розумінням, є ключем, котрий змінює Вас. Якщо все зроблено правильно, то воно стає вашим життям.

Ще одним важливим компонентом є милостиня, щоб допомогти тим, кому пощастило менше і є більш нужденним. Господь любить віруючих, які виявляють милосердя і добро до кожного, хто потребує допомоги.

Звичайно, таке життя вимагає дисципліни, самоконтролю і терпіння, саме тому піст завжди був невід'ємною частиною релігійного життя, і іслам не є винятком. Щороку настає Рамадан, місяць, коли треба відмовитись від їжі, напоїв і сексу, від світанку до заходу сонця. Дуже важливо також

остерігатись лихослів'я і безглуздих вчинків, адже істинна сутність посту полягає у духовному очищенні.

Говорити правду, не брехати, виконувати обіцянки, виправдовувати довірливе ставлення, завжди бути справедливим (навіть по відношенню своєї сім'ї або себе самого) – є важливими якостями істинного віруючого.

Поважати своїх батьків і бути добрими до них, особливо на старості літ, гарно ставитись до ближнього, схвалювати добро і засуджувати зло – головні достоїнства мусульманина.

В цьому полягає істинна сутність ісламу і віруючого.

Життя коротке і скоро, зовсім скоро ми всі помremo, але смерть ще не кінець.

Коран розповідає нам про День суду, коли Бог збере нас всіх разом, і ми будемо відповідати за всі наші діяння. Від Нього не втаїться ні найменше добро, ні зло.

На тих, хто відкинув істину і виявив зарозумілість, чекає страшне покарання. Це вибір, який вони зробили самі. Істина була їм зрозуміла, але вони віддали перевагу зневажливому ставленні до неї, тому чекає їх страшне покарання вогнем, в якому вони будуть вічно.

Ті, хто вчиняв праведні діла і слухався Бога, будуть жити вічно в Раю, у повній радості і блаженстві. Там не буде ніякої ненависті, гніву або ревнощів – тільки мир і щастя, фізичне і духовне. Яка ж прекрасна ця обитель!

Саме це підготував нам Всевишній. Він закликає нас прагнути до Його Раю. Шлях ісламу не означає, що випробувань або труднощів у житті більше не буде. Насправді, Творець повідомив нам, що нас випробують після того, як ми поміримо. Якщо ми будемо дотримуватись вказівок Господа, то це допоможе нам впоратись з важкими випробуваннями, які перетворяться у полегшення, плутанина – у розуміння, біль – в задоволення, а сум стане радістю.

Знання і слідування всім законам Всевишнього приносить справжній мир серцю. У цьому сенсі, іслам дійсно дарує мир. Не той мир, в якому відсутні війни, а більш глибокий, сповнений мудрості.

Глава 8

КІНЕЦЬ ПОДОРОЖІ

От і все.

Ми підійшли до кінця нашої подорожі і пункт призначення вже видно. Лишилося зробити одну єдину річ!

Час відкрити двері і дозволити істинному посланню Творця направляти ваше життя.

Так, це може здатися трохи дивним, і речі, які ви повинні зробити, ймовірно, відрізняються від тих, до яких Ви цілком звикли. Вам, напевно, цікаво, що скаже ваша сім'я і друзі! Можна хоча б прочитати і поділитись знаннями з іншими.

Як я вже говорив раніше, труднощі полягають не в розумінні, а в дії! Насправді, це не так вже важко, як здається!

Просто почніть, зробіть твердий намір у своїх починаннях, адже саме цього хоче від Вас Творець! Чому б не звернутись по допомогу? Так! Просто йти вперед і намагатися просити Творця про все. Його одного, а не через когось або щось, звертатися безпосередньо до Творця і робити це щиро, від усього серця, щоб Він направляв Вас і допомагав Вам вчиняти правильно.

Гаразд. То як Ви себе почуваете?

Якщо почуваетесь так, як я очікую, то все, що вам потрібно зробити, це виконати наступні кроки.

Просто скажіть: «Я свідчу, що немає божества достойного поклоніння, окрім Аллаха, і що Мухаммад – Його Посланник» (це свідчення робить вас мусульманином), арабською: "Ашхаду алля'іляха ілля'Ллаху уа 'ашхаду 'анна Мухаммада-р-Расулю-Ллах!"

Тепер вам треба навчитись молитись, що є обов'язковим для щоденного виконання. Щоб дізнатися, як це зробити, або для

будь-якої іншої допомоги, зв'яжіться з «Muslim Now» (www.muslimnow.org).

І це все, про що Вам слід подбати прямо зараз.

Нехай буде над Вами мир і благословення Бога!

Зміст

1	Глава 1: ПОЧАТОК ПОДОРОЖІ	
2	Глава 2: ПИТАННЯ БЕЗ ВІДПОВІДЕЙ	
3	Глава 3: ПЕРЕВІРКА УЧЕНЬ	
4	Глава 4: ПЕРЕВІРКА УНІВЕРСАЛЬНОСТІ	
5	Глава 5: ПЕРЕВІРКА ХАРАКТЕРУ	
6	Глава 6: ДИВОВИЖНИЙ РІВЕНЬ ЗНАНЬ	
7	Глава 7: ВЧЕННЯ КНИГИ	
8	Глава 8: КІНЕЦЬ ПОДОРОЖІ	

IslamHouse.com

الإسلام بلغات العالم

Islam in the languages of the world

